

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzárta
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskai”-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Fötér.

Országgyarapító.

A magyar nemzet történelmében a kimagaslóan nagy vezetőknél olyan mellékeveket adtak, amelyek legjellemzőbben mutatják munkásságukat és országlásuknak eredményeit. Árpád a honalapító, Szent István a királyság alapítója, IV. Béla az ország második alapítója, Anju Lajos a Nagy, Hollós Mátyás az igazságos, Első Lipót a török járom alól felszabadító, II. Rákóczi Ferenc pedig egyszerűen csak a Nagyságos Fejedelem címet kapta hálás nemzetétől.

Az igazi értéket az különbözteti meg a mondvasínálttól, hogy kitünése, a többi fölé emelkedése ösztönösen történik. Senki sem tudja, hogyan indul el neve a nép ajkára, csak akkor figyelnek fel rá, amikor már fogalommal edződött.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós akkor emelkedett először kortársai fölé, amikor a világháború vérzivatarában magyar léte tengeri ütközetben állta meg a helyét a világ legnagyobb tengeri hatalmaival vívott rettentő csatákban. Legendába szöttek a nevét és amikor bűnös kezük összedöntötték az ezer esztendő országot, nem akadt a megcsontított földön egyetlen más magyar férfi sem, aki nemzete egyhangú bizalmából hozzákezdhetett volna a romok eltakarításához.

Azóta husz nehéz esztendő ballagott el felettünk. Megkopunk, beletörődünk a trianoni kicsiségekbe, utólérhetetlen álmokként kezdett lelki szemeink előtt feltűnedezni a nagyobb távlatok ködös körvonala, az egykori nagyhatalmi rendszer roncsaiba kapaszkodva, megbicsakló térdrel és görnyedt derékkal húztuk a nehéz igát, csak a magunk fölé emelkedett Vezér, a főméltóságú Kormányzó ur nem csüggedt el soha. Kicsinyes harcaink és torzsalkodásaink közepette tekintete állandóan a szebb és boldogabb magyar jövő útjait kutatta és amikor már-már kezdett elhal-

ványulni ősi örökségünk, nemzeti hivatásunk tudata, egyetlen mondata elegendő volt arra, hogy lelket verjen belénk.

A trianoni magyarság egyetlen biztos pontja, megingathatatlan bástyája az az egész férfiú volt, akit a Gondviselés rendelt számunkra szerető atyának és mindnyájunk helyett gondolkodó élő lelkiismeretnek. Hányszor történt már meg két évtized alatt, hogy egy emberként vártuk a biztató és irányító szót a budai királyi palotából, ahol a bölcs magyar ur, a nemzetközi tekintély mindnyájunkra kisugárzó megnyugtató biztosságával intézi sorsunkat.

Csak akit az Isten és népe nagyon szeret, annak adatik meg az a kegyelem, hogy megérhesse élete legelső céljának legalább részbeni megvalósulását. A főméltóságú ur ezek közé tartozik.

Amikor a nagyon siratott Felvidék magyarul részét visszacsatolhattuk Szent István birodalmához, akkor mondta köszöntő beszédében vitéz Imrédy Béla miniszterelnök ezt a jelzést, amely bizonyára kísérő szava marad a történelem lapjain is.

Országgyarapító Horthy Miklósként fog élni emléke mindaddig, amíg magyar él a földön és amíg okulásul tanítani fogják az igaz és nagy emberek életét, hogy ezzel mutassanak irányt a csüggedőknek.

A magyarnak nem természete a hizelgés. Aki erre vetemedik, megvetés lesz jutalma, mert nálunk a sima szó éppen az ellenkező hatást éri el. Mi kiállunk nyíltan, szemtől-szembe és megmondjuk egyszerűen azt, amit érzünk és ami kibuggyan az ajkunkon. Nálunk nem kell külön törvényben, vagy rendeletben intézkedni arról, hogy miképpen becsüljük meg a legelső magyar embert, akinek neve napja kicsinek-nagynak egyaránt ünnepe, mert a szívünk szavára hallgatunk.

Ha valami erényt könyvelhetek el magamnak, ez az, hogy sikerült kiirtani magamból a hiúságot. Nekem nem az a fontos, hogy a magyar sors jobbrafordításának érdeme kinck a nevéhez fűződik, nekem csak az a fontos, hogy a magyar sors jobbra-forduljon.

Vitéz IMRÉDY BÉLA.

Kánya Kálmán.

A magyar külpolitikának évek során főirányítója, Kánya Kálmán külügyminiszter, hosszú és eredményekben gazdag munkásság után nyugalomba vonult.

A visszavonuló külügyminiszter közel ötven esztendőt töltött a külügyi pályán. Kiváló tehetségével és nagy munkaszeretettel már fiatalon fontos tisztségeket töltött be a monarchia közös külügyminisztériumának szolgálatában. Még a monarchia idejében elérte a követi kinevezést és nehéz időkben végzett értékes munkát Oroszországban, a Balkánon és a tengerentúli is.

A háború után hazatért Kánya Kálmán és átvette az önálló magyar külügyminisztérium és a külképviseletek megszervezését. Ugyszólván a semmiből kellett mindent megteremteni, hiszen a régi közös külügyminisztérium szelleméből és módszereiből csak igen keveset vehetett át. Az önálló magyar külpolitikának új utakon kellett járnia s az egész szervezeteit alapjától kezdve kellett felépíteni. Smindezt Kánya Kálmán irányította s jórészt maga végezte, mint a külügyminiszter állandó helyettese, mintaszerű pontossággal. A gyakran változó külügyminiszterek mellett ő biztosította a magyar külpolitikának egyre szilárduló irányzatát és sokfelé szerzett megbecsülést és elismerést Magyarországnak.

Amikor ez a nagy szervezési munka befejeződött, Kánya Kálmán a berlini követség vezetését vette át. Itt is tevékeny munkát végzett. Sok barátot szerzett Magyarországnak és nagy része volt abban, hogy a hivatalos német külpolitika megértő irányban fordult országunk felé és a későbbi időkben értékes támogatást nyertünk Berlin részéről.

Hat esztendővel ezelőtt jött haza Kánya Kálmán Berlinből, mert úgy kívánták a nemzet érdekei, hogy átvégye a külügyminiszteri tisztséget. 1933. januárjában történt ez. Ettől kezdve Gömbös Gyula, Darányi Kálmán és Imrédy Béla kormányában ismét ő intézte a magyar külpolitikát. Súlyos hat esztendő volt ez. Egész Európa felett viharos volt a léghör, a külpolitikai bonyodalmak sűrű egymásutánban következtek és talpig rátermett férfi kellett

ahhoz, hogy a bonyodalmak utvesztőjében is simán haladjon előre Magyarország boldogulása. De Kánya Kálmán ilyen férfinak, ilyen politikusként bizonyult. Ebben az időszakban egyik legnagyobb sikere az volt, amikor Genfben, a Nemzetek Szövetségének tanácsülésén, a Sándor jugoszláv király meggyilkolását követő jugoszláv-magyar viszály ügyének tárgyalásakor képviselte Magyarországot. Az ő nagy diplomáciai művészetével, bősz tapasztalataival egy-két nap alatt nyugodtan, simán elintézte az egész ügyet, amely pedig igen súlyos bonyodalmakkal fenyegetett.

Külügyminiszteri működésének legszebb és legnagyobb sikerét azonban éppen a legutóbbi időben aratta. Évek hosszú során át készítette elő a magyar igazság diadalrajtását s amikor bekövetkezett a cselekvés ideje, a legnagyobb határozottsággal képviselte a magyar nemzet érdekeit. Elsősorban neki köszönhető, hogy békésen, háború nélkül csatolt vissza a bécsi döntés Magyarországhoz tizenkétezer négyzetkilométert és egy-millió tulnyomórészt magyar embert. A magyar nemzet teljes bizalommal figyelte Kánya Kálmán kiváló diplomáciai ténykedését és a legnagyobb szeretettel és hálával köszönte meg nagyszerű munkáját.

A magyar nemzet minden rétege nagy sajnálattal veszi tudomásul Kánya Kálmán távozását, de bele kell nyugodni, hiszen, ha van valaki, aki a közt, nemzetéért végzett munkásságával igazán megérdemelte a pihenést, úgy éppen Kánya Kálmán az. Kánya Kálmán hivatali életpályáját méltóan koronázta meg a magyarul Felvidék visszaszerzése s a hálás magyar nemzet azt kívánja, hogy pihenése nyugodt és megelégedett legyen. Bizunk azonban abban, hogy visszavonulása nem lesz teljes, hanem bölcs tanácsaival szükség esetén továbbra is támogatni fogja a magyar külpolitikának újabb sikere felé való haladását.

Ügyes fiut nyomdász-
tanulónak fizetéssel felvesz
Kovács Kálmán könyvnyom-
dája, Hajduszoboszló, Fötér.

Imrédy.

A válság megoldódott és a megoldást a magyar keresztyén nemzeti társadalom éppen olyan fellelegző örömmel és megnyugvással fogadta, mint amilyen értetlenül vette tudomásul a parlamenti eseményeket. A válság megoldódott, megoldotta az államfő bölcsessége és megoldotta az a páratlan együttrészes, amellyel a nemzeti közvélemény ott állt vitéz Imrédy Béla mellett.

Itt valóban, a szó igaz értelmében egységet látunk, azt az egységet, amely megnyilatkozott az örömben a Felvidék visszacsatolásakor. Mámorban égett akkor az ország és ezen a ködös vasárnap este, amikor a fővárosban elterjedt a hír, hogy a Főméltóságú Kormányzó ur nem fogadta el Imrédy és kormányának lemondását, utcákon, kávéházakban, éttermekben csupa mosolygó embert lehetett látni.

Ez a válság, ha pillanatnyilag kínos és elszomorító volt is, végeredményben, mégis megnyugtató. Bebizonyította, hogy mennyire egy a nép és vezetője közt az együttrészes, az egység. Megmutatta az államfő nagyszerű politikai éleslátását, államférfiúi bölcsességét és megmutatta, hogy ez a nép tud józanul, okosan mérlegelni. Nem vakítja el a demagógia sok csillogó frázisa, tud megkülönböztetést tenni s ha választania kell, a tettek embere mellé áll. Így állt most egy emberként vitéz Imrédy Béla mellett.

A válság rövid volt és ez alatt a néhány nap alatt a magyar nemzeti közvélemény nagyszerű nyugalommal, öntudatos fegyelmezettséggel várta a megoldást. Mérheteren bizalommal várta az államfő döntését, mert tudta, hogy az a döntés nem kerülhet ellentétbe a nemzeti érdekekkel. Bizonyos oldalról, mintha történtek volna kezdeményezések ennek a nyugalomnak megzavarására, itt ott észlelhető volt a zavarkeltés igyekezete, a nemzet azonban egységes volt, nyugalomában éppen úgy, mint akaratában.

A múlt szerdai parlamenti események előtt értetlenül állt a közvélemény. Visszatetszést keltek ezek az események, amelyek azonban arra jók voltak, hogy még nagyobb szeretettel és áldozatkészséggel forduljon a csonka ország szíve a Felvidék felé és még több hűséggel és kitartással álljon a nemzet hivatott vezére, a Főméltóságú Kormányzó ur mellett és még több ragaszkodással sorakozzék fel vitéz Imrédy Béla kormányzata mellett.

A rokonszenvnek ama megnyilatkozásai, amelyek e pár nap alatt szinte elárasztották vitéz Imrédy Bélát, szölkáltak természetesen az ő kiváló egyéniségé-

nek, de szölkáltak mindenekelőtt annak a szociális programnak is, amelynek megvalósításán dolgozik éjt-napot egyévé tevő fáradhatatlansággal, a munka szeretetének fanatizmusával és a szükségletek sürgős kielégítésének tudatában a magyar miniszterelnök. A megnagyobbodott Magyarország megnyitotta nemcsak a magyar öntudatot, a magyar erőt, de megsokszorozta a magyar élet tennivalóit is. Ezeknek megvalósításáért küzdött és küzd vitéz Imrédy Béla és kormányzata. A felvidéki törvényjavaslat nemcsak az unifikáció sima és gyors lebonyolítását célozza, hanem nagy és hatalmas program a szociális reformok terén is.

Bizonyos, hogy a magyar élet szociális átalakítása elkerülhetetlen, de bizonyos az is, hogy az átalakítás útjeme meglassubbodott volna, megint eltoldódott volna, ha az irányítás uj kezekbe kerül.

Ez a néhány nehéz nap bizonyítást szolgáltatott arról, hogy a keresztyén nemzeti közvélemény nem tűr megállást azon az uton, amelyre elindította néhai Gömbös Gyula, tovább vitte Darányi Kálmán és amelyen az új szükségletek korszerű kiterjesztésével fogja a beteljesülés felé vezetni nemzetét vitéz Imrédy Béla. A kisémbert védelmét és erősítését célzó intézkedések egész sora kapcsolódik a két legnagyobb probléma, a földbirtokrendezés és a zsidókérdés elintézéséhez. A nemzet egész jövő életére kiható reformok előtt állunk, súlyos és nagy nehézségek kísérik az alkotás munkáját, kell, hogy ezt a felelősségteljes reformmunkát józan, tehetséges, hozzáértő emberek végezzék. Egy megdöglő gondolatlan, vagy egy szakszerűtlen lépés tönkretelheti a legszebb és legjobb elképzeléseket.

A magyar államfő, aki most millió magyarral megnagyobbodott nemzet szeretetét és bizalmát bírja, a maga bölcs meglátásával, valóban a nemzeti akaratnak adott hangot, amikor nem fogadta el vitéz Imrédy Béla és kormányának lemondását. Nem fogadta el, mert hiszen ez a lemondás az alkotmányos keretek szerint lényegében csak formai volt, a nemzet nagy többsége az első pillanattól kezdve úgy érezte, hogy ennek a nemzetnek szüksége van vitéz Imrédy Béla irányítására.

Amit

ma megtehet, ne halassza holnaputánra, mert **december 7-én** van a jótékonycélú magyar királyi állami sorsjáték húzása, amelynek főnyereménye:

40000 ar. P.

18,729 nyeremény, 275,000 P értékben. A sorsjegy ára: egész 3 P, fél 1.50 P.

A sorsjegy kapható minden sorsjegy-főárusítónál, valamint az összes dohánytűzsdében.

Megerősödött jobboldal.

A belpolitikai életnek az a viharos zajlása, amelyet a kormány-pártban történt palotaforradalom és az utánakövetkező képviselőházi események korbácsoltak fel, komoly tanulságot szolgáltatott. Azt a tanulságot, hogy a nemzet óriási többsége a kemény, határozott keresztyén jobboldali politika híve és a nemzeti élet átépítéséhez szükséges reformoknak senki és semmi sem állhat útjába.

Ezt bizonyítják azok az ország szerte lezajlott tüntetések és a gyűléseken hozott határozatok, amelyek a képviselőház furcsa határozata után történtek. Rossz néven veszi az ország népe, hogy a kormánypart kilépettjei összeálltak a baloldallal és a liberálisok és szociáldemokraták segítségével leszavazták a kormányt az azt a napirendi javaslatát, amely a felvidéki képviselők behívását tette a kormányprogram feletti vita elé. A politikát még mindig „uri huncutságnak” néző politikusoktól a magyar milliók megdöbbenéssel vették tudomásul, hogy amíg ők a husz éves cseh rab-ságból visszatért felvidéki testvéreket örömprevesve ölelték keblükre, addig akadtak elvakult politikusok, akik politikai peccsenyesütogetésük érdekében elhagyták a felvidéki képviselők bevonulását a képviselőházba.

Az ország népe ezt a szégyenletes lépést nem bocsájta meg a liberális vizeken evező politikusoknak s mivel ellenkező állítások ellenére is azt látta, hogy a palotaforradalom és a képviselőházi kormánybuktatás a földkérdés, zsidótörvény szigorítása és más fontos szociális reformok sorozatának elgáncsolását célozza, elkeseredésének baloldal és zsidóellenes tüntetésekben adott kifejezést s a méltatlanul megbántott felvidékiek vezére, Jaross Andor és a reformokat bejelentő Imrédy Béla mellett nyilatkozott meg.

Ilyen körülmények közt előrelátható volt, hogy kiábrándulás fogja követni azt a liberális vágyálmodot, amely már egy néprontos izű „kormánytöbbség” összehozásáról és ennek megfelelő kormánylistáról ábrándozott. Ezek a jó urek még mindig nem akarták észrevenni, hogy minden ilyen kísérletet elsöpörne a jobboldali politikát sürgető keresztyén magyarság felháborodása. Csak ezeknek az uraknak jelentett csalódást, hogy az államfő a politikai élet különböző képviselőinek meghallgatása után nem fogadta el az Imrédy-kormány lemondását. Az ország népe a történet után ezt várta és megkönnyebbüléssel vette tudomásul.

Közben a néprontos ábrándképek szövögetőinek megrontotta a szájaizét az is, hogy a kilépetteknek jobboldali politikát valló része kijelentette, hogy csak jobboldali kibontakozást támogat, néhányan pedig még a döntés előtt visszavételüket kérték a kormánypartba. Így a felvidéki képviselőkkel együtt biztosítottak látszik a parlamenti többség a reformjavaslatok megszavazásához. A parlament most már nem gördített akadályokat a felvidéki képviselők bevonulása elé, amely a jövő héten megtörténik. Most már rövidesen megindul a Ház munkája. A legközelebbi javas-

latok közt szerepelnek a közalkalmazottak családi pótlékának felemeléséről, a magánalkalmazottak és munkások családi pótlékáról, az álláshalmozások megszüntetéséről, az összeférhetetlenség szigorításáról, az általános hadkötelezettség bevezetéséről, a zsidótörvény szigorításáról és több szociális intézkedésről szóló javaslatok. Sajnálattal látja a nemzet Kánya Kálmán külügyminiszter távozását. Megérti, hogy magas korában az utóbbi idők megfeszített munkája kimerítette, mégis sajnálja, hogy nagy tudását és tapasztalatait nélkülözni kell. A nemzet hálája kíséri a Felvidék visszacsatolása után megérdemelt nyugalomba távozó külügyminisztert.

A kormánypartot most átszervezik. A miniszterelnök a megerősítés utáni első pártértekezleten kifejezést adott annak a felfogásának, hogy az utóbbi pár nap lényeges átalakulást hozott létre a nemzet lelületében s megmutatta, hogy a nép jobboldali korszerű reformok politikáját akarja követni és ettől nem enged eltérést. A harcban összekovacsolt tábor megerősödött előre célja: az erősen jobboldali intranzigens keresztyén népi politika megvalósítása felé.

A földhöz, kisbirtokokhoz juttatás problémája.

Magyarország gazdasági életét az utóbbi évtizedben, de különösen az utóbbi néhány évben egyre jobban foglalkoztatja a helyesebb földbirtokmegosztás megvalósítása. A hetekben ezt a probléma politikai és gazdasági téren egyaránt annyira homlokterbe került, hogy a helyesebb földbirtokmegosztás ügyében rövidesen óriási horderejű intézkedések várhatók. Érthető, ha általánosan nagy várakozással tekint mindenki az ilyen irányban tervezett intézkedések elé, mert a helyesebb földbirtokelosztódás Magyarországának nemcsak gazdasági, hanem kulturális képét is rövid időn belül teljesen átalakítja. A statisztikák szerint ugyanis az ország 9 millió lakosából (a most visszacsatolt Felvidéket számításon kívül hagyva) az összesen 16.1 millió katasztrális holdat kitevő mezőgazdasági ingatlanon a birtokosok száma 1.282.000. Ennek a birtokostársadalomnak tulnyomó hányada azonban az 50 holdon aluliakra esik, amennyiben 1.256.565 az 50 katasztrális holdon, vagy ennél kisebb területen gazdálkodó kisbirtokosok száma. Ezek a kisbirtokosok összesen 7.544.304 katasztrális holdat művelnek meg, ami azt jelenti, hogy amíg számuk arányuk eléri a 98 százalékot, ugyanakkor az ország mezőgazdasági területének csak 47 százalékán gazdálkodnak. A továbbiakban 13.143 birtokost reprezentál az 50—100 holdig terjedő ingatlanon gazdálkodók száma, akik összesen 892.764 holdat művelnek meg.

100—1000 holdig terjedő birtokon, amely összesen 2.963.758 katasztrális holdat tesz ki, 10.974 a földbirtokosok száma, míg a 4.770.580 katasztrális holdat kitevő mezőgazdasági területen csak 1228 nagybirtokos, tehát 1000 holdon felüli birtokon gazdálkodik. Az elsorolt adatokból látható, hogy

Magyarország földbirtokvagyonának mintegy 28 százaléka a birtokos társadalom 10 százaléka között oszlik meg.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az említett adatok nem tartalmazzák az ugynevezett korlátozottforgalmu birtokokat. A korlátozottforgalmu birtokok összesen 3.769,025 kat. holdra terjednek, amelyből 923,116 kat. hold az egyházi, 819,632 kat. hold a hitbizományi, 771,868 kat. hold a közbirtokossági, 716,097 kat. hold a községi és városi, 243,857 kat. hold a kincstári, 118,037 kat. hold a vallás- és tanulmányi alapi, 276,418 kat. hold pedig az egyéb birtokok nagysága. Ennek az egészségtelen birtokmegosztásnak egyik eredménye, hogy a trianoni határokon belül élő lakosságból megközelítően hárommilliónak az évi jövedelme csak 400 pengő körül mozog.

Az egészségesebb földbirtokmegosztási terv elsősorban az alsóbb néposztályok helyzetén kíván javítani. Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a kisbirtokok számát szaporítani fogják, az évi jövedelmi átlag, különösen a mezőgazdasági alkalmazottak körében jelentősen növekedik. Ily módon hárommillió lakos nagyobb fogyasztóvá válik és ez a körülmény átalakító hatással lesz az ország iparjára is. E mellett politikai, kulturális és egyéb vonatkozásban ugyancsak jelentékeny változást és fejlődést idéz elő a földbirtok egészségesebb elosztódása.

Hogy a kormány milyen módon fogja a földbirtokmegosztást keresztülvinni, az egyelőre még bizonytalan. Az évek során a földbirtokmegosztás lebonyolítására számtalan tervet dolgoztak ki, melyek finansiális és minden más szempontból is megfelelően megvilágítják ezt a kérdést. A legvalószínűbbnek az látszik, hogy kisbirtokok formájában juttatják a mezőgazdasággal foglalkozókat ingatlanhoz.

Ez a valószínűség egyébként már most is erős átalakító hatást gyakorol.

A nagybirtokosok az ország több részén az eddig egy tagban bérletbe adott birtokaikat egyrésztől házikézelésbe veszik, másrésztől magánegyezségekkel az érvényben lévő bérleti szerződéseket hatálytalanítani igyekeznek. Az ilyen nagybirtokosok általában arra törekednek, hogy bérbeadott földjeiket kisebb parcellákban a földmunkásságnak, vagy olyan gazdáknak adják ugyancsak bérbe, akiknek már párhólas saját ingatlanuk van. Ilyen jelenségek, különösen Dunántúl tapasztalhatók, ahol, mint tudvalevő, hatalmas birtokok vannak. A nagybirtokos társadalomnak ez a magatartása nemzeti és gazdasági szempontból egyaránt helyesíthető. Továbbmenően azért, hogy saját elhatározásukból igyekeznek kisbirtokokat alakítani, bizonyos mértékig megkönnyítik a kormány munkáját is.

Az egészséges kisbirtokok, illetve kisbirtokok létesítésén kívül, úgy tudjuk, hogy a kormány messzeemenő módon kiszélesíteni kívánja az abban hagyott házhely-akciót is. Ezen a téren érvényesíteni akarja azokat a tapasztalatokat, melyeket a korábbi házhely-akciók során szerzett. Nevezetesen bizonyosodott, hogy nem elégséges és ezért nem eredményes kisebb terjedelmű: 150—300 négyszög-

öles házhelyek létesítése. Ekkora területen a házhelyhez juttatott legfeljebb csak a lakóházát és a feltétlenül szükséges gazdasági melléképületeket tudja elhelyezni, ellenben olyan mértékű gazdálkodást a magyar mezőgazdasági munkás ekkora területen nem tud folytatni, hogy abból jövedelme is legyen. Az ilyen házhely-akció csak a mezőgazdasági munkásság gondjait szaporítja, mert arra is törekednie kell, hogy a juttatott házhelyen kívül az építési költségeket visszafizesse. Ezek a gyakorlati tapasztalatok azt az elvi álláspontot váltották ki az illetékes tényezőkből, hogy a következő házhely-akciók során 600—800 négyszögletet szabad csak kijelölni és birtokba adni. Ekkora területen a házhelyhez juttatott mezőgazdasági munkás már nemcsak saját konyhaszükségletét termelheti meg, hanem gyümölcsfák létesítésével, baromfiállomány tartásával eladásra is termelhet.

Az itt elmondottakban vázlatosan közöltük a kormány földbirtokpolitikai elgondolásait. A vonatkozó törvényjavaslatok az összes érdekeltekkel már az elmúlt években lebonyolított tárgyalások alapján, úgy tudjuk, rövidesen elkészülnek. A magyar gazdasági élet pedig általános örömmel üdvözölheti a kormány ilyen vonatkozású célkitűzéseit, mert a helyesebb földbirtokmegosztás az ország gazdasági megerősödését, sőt valóságos ujjáéledését jelenti.

Nagyfontosságú reformjavaslatok megvalósítása közeleg.

A Nemzeti Egység Pártja csütörtök esti pártértekezletén, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette, hogy legközelebb több nagyhordeirejű törvényjavaslatot nyújt be a Házban. Ezek a következők:

1. Az első törvényjavaslat az álláshalmazások szabályozásáról szól. Amikor álláshalmazásról beszélünk, tulajdonképpen két fogalmat vonunk össze. Az egyik a keresethalmazás és erről a kérdésről szól a benyújtandó törvényjavaslat, míg a másik fogalom az összeférhetetlenség körébe tartozik, erről az igazságügyminiszter fog benyújtani a közeljövőben törvényjavaslatot.

A keresethalmazások szabályozásáról szóló törvényjavaslat kiterjed valamennyi állami nyugdíjra. Célja az, hogy megakadályozzuk, hogy valaki nagy nyugdíjat élvezzen és ugyanakkor más nagy jövedelmet is huzzon. Az általános szabály az lenne, hogy mellékfoglalkozásként a nyugdíj mellett meg lehet keresni annak a jövedelemnek legfeljebb felét, amelyet aktív korában utóljára élvezett valaki. Egy másik felső határ, hogy nyugdíj és mellékjövdelem címén, senkinek sem lehet több jövedelme, mint amennyi a teljes miniszteri nyugdíj. Ha az együttes jövedelem több a fenti két határ bármelyikénél, a nyugdíj csökkentendő. De van egy olyan határ is a törvényjavaslat intenciói szerint, amely alá leszállani nem lehet. Ez főiskolai végzettségűknél havi 400 pengő, egyéb végzettségűknél havi 300 pengő, érte ez alatt a nyugdíj és mellékjöv-

delem együttes összegét, a lakbér és nevelési járulék nélkül. Ez az alsó határ családvédelmi korrek-tívumként minden egyes gyermek után 10 százalékkal, tehát, 40, illetve 30 pengővel emelkedik.

Intézkedik a keresethalmazásról szóló törvényjavaslat azokról a férjes nőtisztviselőkről is, akiknek a férje jelentős jövedelmet huz. Két fokozatot állapít meg: az egyik esetben el lehet bocsátani a nőtisztviselőt, a másikban el kell bocsátani.

El lehet bocsátani a női tisztviselőt a közszolgálatból, ha a férje jövedelme az állami rendszerű VII. fizetési osztály jövedelmének felel meg, kisebb képzettségűknél, ha a férj jövedelme a VIII., illetőleg a IX. fizetési osztály jövedelmének felel meg. El kell bocsátani a szolgálatból a női tisztviselőt, ha a férj fizetése főiskolai végzettségűknél a VI., kisebb képzettségűknél a VII., illetőleg VIII. fizetési osztály jövedelmének felel meg. Családvédelmi korrek-tívumként ezek az alapok is 10 százalékkal emelkednek minden egyes gyermek után. Méltánytalanságok elkerülésére a törvényjavaslat életbeléptetésétől számított hat hónap után lehet vagy kell az illető női tisztviselőt elbocsátani.

2. A pénzügyminiszter ezután a tisztviselők családi helyzetének javítására irányuló törvényjavaslatokat ismertette. Az első ilyen javaslat a feleség után járó családi pótlék számszázalékos felelmesét tervezi, a gyermekek családi pótlékát pedig számukra való tekintet nélkül egységesen 18 pengőben állapítja meg.

Ezzel kapcsolatban további törvényjavaslat megvalósítja a korpótlék intézményét, amely az állami alkalmazottat biztosítja, hogy ha egy fizetési osztály felső fokozatában már három évet töltött, akkor korpótléket kap. Ennek összege évi 180 és 60 pengő között mozog.

Egy további intézkedés alapján a városi, vármegyei és községi tisztviselőket és a nem állami tanszemélyzet tagjait szintén felveszi az OTBA-ba, amelynek eddig nem voltak tagjai. Az OTBA-nál a miniszter be akarja vezetni a szülési segélyt, amely maximálisan 300 pengő és a temetkezési segélyt, amelynek maximális összege 800 pengő lesz.

A pártértekezlet a pénzügyminiszter javaslatait egyhangulag elfogadta.

Végül Kunder Antal iparügyi miniszter a családi munkabérről szóló törvényjavaslatot terjesztette a pártértekezlet elé.

Figyelem!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyrádemű közön-séget, hogy

géplakatos műhelyemet Horthy Miklós-ut 30. sz. a. megnyitottam.

Vállalok bármilyen gépek javítását, cséplőgépek, autók, traktorok, motorkerékpárok, vetőgépek és az összes mezőgazdasági gépek javítását.

Autogén hegesztés és vágás!
Szives pártfogást kér:

Hornyák Dezső
géplakatos.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtti 9 órakor prédikál Demjén Ferenc lelkész, fél 11 órakor az ifjúsági istentiszteleten Kovács Lajos vallásoktató-lelkész, délután 2 órakor Fehér János segédlelkész. — Kedden Kormányzó urunk névnapja alkalmából reggel 9 órakor külön ünnepi istentisztelet lesz, amelyen a hatóságok, testületek és az iskolák növendékei is részt vesznek.

— **Horthy Miklós főméltósága kormányzó urunk** december 6-iki, keddi nevenapja alkalmából az egész ország valamennyi templomában hálaadó istentiszteleteket tartanak.

— **Az Imrédy-kormány** lemondását Kormányzó ur öfőméltósága november 27-én kelt legmagasabb elhatározásával nem fogadta el. A magas életkora és gyengélkedő állapota miatt külön lemondott, munkában, sikereiben gazdag Kánya Kálmán külügyminiszter utódául dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt nevezte ki Kormányzó urunk, illetve bizta meg a külügyminisztérium vezetésével. A képviselőház működését megerősödött keretek között megkezdte. A visszacsatolt felvidéki részek képviselőit meghívta a Ház ülésére. Hétfőn már meg is jelennek azon. A képviselőház új elnöke Darányi Kálmán volt miniszterelnök lesz. Az Imrédy-kormány helyzete teljesen megjavult, megerősödött, normális kormányzásának tovább nincs semmi akadálya.

— **Hajduszoboszló megyei város képviselőtestülete** előreláthatólag december 8-án, csütörtökön közgyűlést tart. Számos nagyjelentőségű tárgy kerül a közgyűlés elé.

— **A hajduszoboszlói állandó gyógyfürdői** építkezésre vonatkozó terveket Weichinger Károly budapesti építészmérnök, aki erre a várostól megbízást nyert, kidolgozta. Az építési költség 758 ezer pengőre rug. Ezenkívül jönnek a felszerelési és berendezési tárgyak, szükségletek. Hajduszoboszlónak valóban modern gyógyfürdője lesz, amely vetekedni fog hazánk bármelyik gyógyfürdőjével, — nem számítva annak legkitűnőbb és elvitázhatlan gyógyhatását.

— **Tormay Géza** m. kir. titkos tanácsos, a Magyar Idegenforgalmi Hivatal igazgatója, eme megbízatásáról lemondott. Lemondásával gyógyfürdőnknek egy igazi barátja távozott. Utóda dr. Halóssy István lett.

— **A református presbitérium** november 27-én Demjén Ferenc lelkész és dr. Márton Gábor polgármester-fő gondnok kettős elnöklése mellett gyűlést tartott. A napirendre tűzött tárgyak nyertek elintéztést.

— **A városi képviselőválasztások** határidejét és a választási bizottságok összeállítását a december 15-én tartandó vármegyei közgyűlés fogja kitűzni, illetve kinevezni. A választások minden valószínűség szerint karácsony és újév között ejtetnek meg. A választókerületek beosztása Hajduszoboszlón a régi marad.

— **A román Vasgárda 14 tagját** egyik börtönből a másikba történt szállítása és állítólagos szökési kísérlete közben november 30-án hajnalban a kísérő csendőrök agyonlőtték. Tanult ifjak voltak. A vasgárda utóbbi időben földalatti szervezkedéseket folytatott, Kolozsvárt is levegőbe akarta röptetni, az oláh király és kormány ellen is sorozatos merényleteket tervezett. Most életüket vesztették. A románok látszólag nyugodtan vették Codreanu és társainak eloltását.

— **A Református Szeretetszövetség** sikerült filmfelvételeket készített 40 jótékony intézetének áldásos munkásságáról, amelyet a hét folyamán a református iskolák növendékeinek és este a nagyteremben a közönségnek is bemutatnak. Így akarja a Ref. Szeretetszövetség egészen közel hozni a magyar református társadalom szívéhez Krisztus kicsinyeinek az ügyét.

— **A Református Leánybibliakör műsoros délutánja.** A Református Leánybibliakör december 10-én szombaton és december 11-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel, a központi iskola emeleti nagytermében a szegény iskolás gyermekek felruházása javára nagyszabású műsoros délutánt rendez, amelyre a Leánybibliakör munkája iránt érdeklődőket ezuton is szeretettel hívjuk és várjuk. A műsoros délutánon közreműködnek Demjén Ferenc és Bélyek Lajos lelkészek megnyitó beszédekkel, a Leánybibliakör vegyeskara énekszámokkal, lesznek ezenkívül szavaltatok s befejezésül színrekerül Vécsey János: „Mult, jelen, jövő” I felvonásos szindarabja, valamint Ecsedy Aladár: „Az elfelejtett édesanya” 2 részből álló színműve. Kötelező műsor megváltása szombaton az első sorokban 80 fillér, a többi sorokban ülőhely 50 fillér, állóhely 30 fillér. Vasárnap az első sorokban ülőhely: 1 pengő, a többi műsor ára változatlan. A Leánybibliakör műsoros délutánja iránt már is élénk érdeklődés nyilvánul meg városzerte. Részletes műsorsort lapunk legközelebbi számában hozunk.

— **A S. D. G. bibliakör családias teaestje.** A polgári iskolát végzett leányok S. D. G. bibliaköre pénteken este bensőséges hangulatú és igen szépen sikerült családias teaestét rendezett saját tagjai és a bibliakörös leányok szüleinek a bevonásával. A teaesten Tamás Ferenc konvinti ifjusági lelkész tartott szép bibliamagyarázatot, míg Kiss István debreceni teológus a S. D. G. kolégiumok munkáját és célját ismertette, Lukács Gyula teológus pedig szavalt. A bibliakör tagjai közül Váczi Róza és Molnár Emma imádsággal, Kircsy Erzsébet és Dede Irma szép szavaltokkal, Bernád Erzsébet pedig sikerült felolvasással működtek közre. A kedves est megrendezésében Czegléd Eszter és Erzsébet, valamint Cseke Ilona vezetők buzgólkodtak dicséretreméltó serénységgel.

— **Az Ipartestület** tudvalevőleg disz-zászlót adományozott a Felvidék visszacsatolásának örömeire a rozsnói ipartestületnek. A remek himzésű gyönyörű zászló átadása valószínűleg még e hónapban megtörténik. Mint jeleztük, zászlóanyául az Ipartestület méltóságos dr. Békésy Jenőné Körössy Ilonka urasszonyt kérte fel. A zászló átadásánál részt fog venni az ipartestületi elnökségen kívül az iparos dalkör működő kara is dr. Erdős Kálmán ny. polgármester, dalköri elnök étén, ezenkívül számos hajdusoboszlói polgár, kik a küldöttséghez fognak csatlakozni. Az ipartestületi elnökség minden lehetőséget elkövet az ünnepség fényének és bensőségének emelésére.

— **Meghalt Sokorópátkai Szabó István.** A Rubinek-féle régi kiskapart tagja, sokorópátkai Szabó István, egykori kiskapart miniszter 60 éves korában meghalt. Jellegzetes magyar kiskapart, szókimondó magyar ember volt, aki mint munkatárs, a kiskapartokban is dolgozott. Városunkban is megfordult egy pár alkalommal.

— **Légoltalmi gyakorlatok az egész országban.** A fővárosban és csaknem az egész ország területét felölelő négy hatalmas körzetben december 1-e és 10-ike között előre meg nem határozott napon nagyszabású, az egész napra kiterjedő légvédelmi és légoltalmi gyakorlatokat tartanak. Azt csak aznap kora reggel lehet megtudni, hogy melyik napon lesz a gyakorlat. Ekkor a rádió a reggeli hírek között — reggel hét órákor — bementja, hogy megkezdődik a légvédelmi és légoltalmi gyakorlat napja. Ettől a pillanattól kezdve készenlétben kell állni mindenkinek, mert a riadó minden percen bekövetkezhetik. A gyakorlat másnap hajnalig tart, tehát a sötétség beálltakor csak csökkentett világitást lehet alkalmazni mind a közvilágitásnál, mind a lakásokban és az üzletekben. A közönségnek a legfontosabb feladata, hogy a riadó alkalmával azonnal eltávozzék az utcákról. A gyakorlat napján a lakásokból semmiféle világosságnak sem szabad az ablakokon át az utcára, vagy az udvarokra kiszűrődnie. A részletes teendőkről és tudnivalókról mindenütt pontos tájékoztatást adnak a rendőrség és a légvédelmi parancsnokság kiragasztott hirdetményei.

— **Érdemes résztvenni** az államsorsjáték december 7-i húzásán, mert a legolcsóbb sorsjegy, egész 3—P, fél 1-50 P és mégis a főnyereménye 40,000 P. Húzás december 7-én.

16024—1938.

Hirdetmény.

Értesitem a város közönségét, hogy az árellenőrzés országos kormánybiztosa a budapesti rézgálicgyárakkal kötött megállapodás alapján a rézgálic gyári árárt 1938. évi november hó 1-től 1939. évi október hó 31-ig métermázsánként 51-50 P-ben állapította meg. A rézgálicgyárak kötelesek a rézgálicot 1 métermázsás, vagy ennél nagyobb tételekben történő vásárlás esetén helyi gyártelep waggonba rakva, zsákba, vagy hordóba csomagolva a közvetlenül hozzájuk forduló gazdák részére 50 q-a, vagy ezt meghaladó tételekben a kereskedők részére a fenti gyári áron kiszolgáltatni.

A törvényesen megállapított 4 százalékos fázisadó és szállítási költség a vevőket terheli. A rézgálic ára az átvételkor készpénzben fizetendő. A rézgálic kereskedői árárt az eddigi gyakorlatnak megfelelően 1 métermázsánál nagyobb tételekben történő eladás esetén métermázsánként 53-50 P-ben, 1 métermázsánál kisebb, tehát kilogrammos tételekben történő vásárlás esetén pedig porlás címen kg.-ként 1-5 fillér hozzászámításával métermázsánként 55 P-ben állapította meg.

A kereskedői árhoz a gyári ár után fizetendő 4 százalékos fázisadó és a fogyasztás helyéig tényleg felmerült szállítási költség is hozzászámítható.

A fogyasztó közönség megfelelő tájékoztatása céljából elrendelte, hogy a rézgálicnak a törvényes fázisadó és a tényleg felmerült szállítási költség hozzászámításával megállapított helyi ára a kereskedő üzletében szembetűnő helyen kifüggesztve legyen.

Hajdusoboszló, 1938. nov. 29.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Eladó az Ujvárosi-ut 17. számú házassudvar. (Végh-féle vendéglő.) Értekezni lehet: özv. Gönczy Józsefné szikvizgyárban.

— **Anyakönyvi hírek.**

Házasságkijelentések: Cs. Varga Mihály és Mester Mária, Kiss János és Fábrián Eszter, Agárdi Sándor és Deres Lidia, Vágó András és Domokos Margit, Konyári György és Karika Margit, Beke Lajos és Dihe Agnes. — Házasságot kötöttek: Barbócz Mihály és Biró Margit, Palczert András és Zagyva Ilona, Lente Sándor és Nánási Etelka, Harangi József és Borbély Julianna. — Születések: Kiss Áron leánya Aranka, Kaszás Lajos leánya Margit, Zabolás Ádám leánya Eszter, Takács József leánya Etelka, Kiss József fia József. — Halálozások: B. Szabó Sándor 76 éves, Kurucz György 73 éves, özv. Császi Józsefné Dede Mária 90 éves, B. Nagy Károly 82 éves, özv. Pap Lajosné Tóth Erzsébet 73 éves.

— **Háziasszonyok!** Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tézslarecepteket megkapja, ha még ma kéri a **Dr. Oetker-féle világhírű fényképes receptkönyvet**, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: **Dr. Oetker** A. Budapest, VIII., Conti-utca 25.

— **Az OTI vasárnapi közgyűlése** elhatározta, hogy felír a kormányhoz, amelyben kéri, töröltessék el úgy az ipari, mint a háztartási munkaadói igazolvány és receptdíj megtérítési díja, szállíttassék le az öregségi korhatár férfiaknál 65 évről 60 évre, nőknél 55 évre.

16821—1938.

Hirdetmény.

Abból a célból, hogy a gazdasági cselédeknek, gazdasági munkásoknak és föld- (kubikus) munkásoknak serkentő példa nyujtassék és hogy a becsületes munka és hűséges szolgálat a gazdasági cselédek és munkások, illetőleg föld- (kubikus) munkások részére, akik az egyhelyben töltött hosszú szolgálat, illetve munkásságuk, magatartásuk és jóvalóságuk által társaik közül kitűntek, hűséges szolgálatuk elismeréséül — az elmúlt évhez hasonlóan — az 1939. évben is pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni a m. kir. földművelésügyi miniszter ur.

Tájékoztató megemlítem, hogy kizárólag háztartási munkát végző belső cselédek (pl. paradéskocsis, libériás inas stb.), kiknek jutalmazása a m. kir. belügyminiszter ur hatáskörébe tartozik, továbbá olyanok, akik a multban már ilyen kitüntetésben részesültek, jutalmazásra javaslatba nem hozhatók.

Felhívom tehát mindazokat, kiknek fentiek szerint kitüntetésre méltó alkalmazottja van, hogy azt legkésőbb 1938. évi december hó 5-én déli 12 óráig dr. Padrah Sándor I. o. aljegyzőnél jelentsék be.

Hajdusoboszló, 1938. nov. 29.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

— **Kétszázöt uj községi orvos.** Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter 205 uj községi orvosi és körorvosi állást szervezett és így a 205 uj orvos máfél hónapon belül — havi kétszáz pengő javadalmazással — megkezdheti a falvakban népegészségügyi munkáját. Az Imrédy kormány ezzel megoldáshoz juttatja a falusi lakosság egészségügyi gondozásának régen vajudó kérdését és bevezeti a küszöbön álló honvédelmi intézkedéseket, amelyeknek egyik célja, hogy a magyar honvédségnek a népben erős, egészséges, jól gondozott erőtaraléka legyen.

A hajdusoboszlói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

5391—1938. tk. szám. I. 1156—1937.

Árverési hirdetmény kivonat.

Balmazújvárosi Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja végrehajtónak özv. Kerekes Péterné Wagner Julianna végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 340 P. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a hajdusoboszlói kir. járásbiróság területén levő, Hajdusoboszló m. városban fekvő s a hajdusoboszlói 6449. számú telekkönyvi betétben A. + 1. sorsz., 8179. hrsz. alatt foglalt Bőszörményi ut dűlőben levő 2 hold 1425 négyzetögl szántóból az özv. Kerekes Péterné Wagner Julianna nevében álló ^{1112/4625}öd részre 799 P. 50 fill. kikiáltási árban, továbbá a hajdusoboszlói 4967. sz. tkvi betétben A. + 1. sorsz., 8180. hrsz. alatt foglalt özv. Kerekes Péterné Wagner Julianna nevében álló a Bőszörményi dűlőben levő 1 hold 1395 négyzetögl szántóra azonban a C. 1. sorsz. alatt Borza Józsefné Berecz Zsuzsánna javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog érintetlenül hagyása mellett 2152 P. 50 fill. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1939. évi január hó 23. napján délelőtt 9 órákor** a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Szilfakalja-utca 1. sz. 3. ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított övadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§. 1908: LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni (1908: XLI. t.-c. 25. §.).

Hajdusoboszló, 1938. évi szeptember hó 16. napján.

Dr. Verécsi sk. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
Szücs, kiadó.

1489—1938. á. ü.

Hirdetmény.

Kiskoru Bencsik István tulajdonát képező s a Tilalmas dűlőben fekvő 1302 négyzetögl területű szántóföld eladó. Érdeklődni lehet: Dr. Szutor Béla debreceni ügyvéd, gyámnál. Hajdusoboszló, 1938. nov. 28.

Dr. Tóth Béla
árvaszéki ülnök.

— **Magyar ruhás fiatal leány** mosolyog le a Magyar Lányok e heti cimlapjáról. Köszöntőverset mond. Tutsek Anna népszerű ifjusági lapjának minden közleménye csupa melegség és derű. Kosáryné Réz Lola és ego regényei, Altai Margit, ifj. Hegedüs Sándor, B. Radó Lili, Csiky Mária elbeszélései, Ölbey Irén verse, Pogány Elza verses Mikulás-jelenete, Tutsek Anna és mások cikkei vannak az új számban. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 4 pengő.